

תומש צ'ייקובסקי

בפעם השלישית בישראל... מחפש זיכרונות מלובלין והסביבה

מה-29 באוגוסט עד ל-26 בספטמבר 2009 שהיתי בישראל. היה זה כבר הביקור השלישי שלי בארץ הזאת. ביקורי הראשון נערך בשנים 2000 ו-2001, ואז חיפשתי את דיירי הבית שאינו קיים עוד ברחוב קרבייצקה מספר 41 בלובלין; ב-2006 הקלטתי את זיכרונותיהם של התושבים היהודים יוצאי לובלין. במשך השבועיים הראשונים של ביקורי הנוכחי השתתפתי יחד עם חברי המרכז "ברמה גרודצקה - תיאטר נ.ב." שבלובלין ועם מורים מלובלין בסמינריון אשר אורגן על ידי מוסד 'יד ושם' להנצחת זכר השואה. בשבועיים הבאים לביקורי קיימתי פגישות ושיחות עם אנשים שמוצאם מלובלין והסביבה, כמו גם ממקומות אחרים. השיחות היו בנושא זיכרונותיהם של האנשים האלו מזמן הכיבוש הנאצי. את השיחות הללו הקלטתי וצילמתי במצלמת וידיאו. נוסף על כך העתקתי תמונות ישנות ותעודות מהאוספים של המרואיינים שלי.

למה עסקתי בזה? למה זה חשוב כל כך? אני עובד במרכז "ברמה גרודצקה - תיאטר NN" שבלובלין. במסגרת הפעילות שלנו אנו אוספים, מנציחים ומעבירים לדור הבא את זיכרונותיהם של אנשים הקשורים בלובלין ובסביבה. אנו חייבים למהר. אנשים מסתלקים מהר כל כך...
זה הזמן לסיכום ביניים של העבודה שלי.

הקלטתי את זיכרונותיהם של **37 אנשים**: 34 מהדור הראשון ושלושה מהדור השני. להלן רשימת האנשים לפי סדר ההקלטות: לולה זינגר, ישראל גוטמן, יוסף קליגר, משה פך, חביבה פלדמן, יוכי רבינוביץ', יצחק סער, משה רוזנבלום, מרים רוזנבלום, בתיה גולן, יעקב גוטרמן, פנחס זיונץ, בנימין יפעת, חוה גולדמינץ, שולמית רוט, חיים לנדר, אירנה בורשטיין, מרדכי רוטנברג, ישראל מנדלסון, ישעיהו גוטליב, משה פרנק, לאה גולדשטיין, מרים עקביה, אברהם זילברשטיין, שלום עומרי, נחמה עומרי, ישראל אבירם, יצחק ארד, בן ציון דרוטין, יונה ליבנה, שלמה וקס, שלום טוגנטמן, חוה אבני, ישעיהו קפצן, רות טטרקו, חנה פרנקל, הנריק רוזן.

האנשים הללו סיפרו על אודות הערים הבאות: לובלין, ראדום, ורשה, בילגורי, מודליבוז'יצה, ביחאוה, מזריץ', קרשניק, פולאווי, לודז', פלוצק, ברנוב, קורוב, חלם, זמושץ', קרקוב, חרוביישוב, בלז'יצה, יוזפוב (בילגורייסקי), שדלץ, דמבלין.

ברצוני לציין שהפרויקט מומש הודות לעבודה משותפת עם 'ארגון יוצאי לובלין' בישראל. על העזרה שקיבלתי במשך שהותי בישראל אני מודה ליוסי ונויה דקר, יעקב גורפינקל, שרה ברנע, נטע, נחום ושמוליק אבידר, איטה ומשה פישברג, עליזה סלומון, רישרד ויילר. תודה מקרב לב לכל המרואיינים שלי.

לאחר עיבודן יופיעו העדויות שאספתי, התמונות והתעודות באתר האינטרנט של המרכז, WWW.TNN.PL. במרכז ממשיכות להיערך הקלטות של תושבים יהודים מלובלין המתארים את חייהם מלפני המלחמה ועד ליום הזה.

הפרויקט של איסוף העדויות של תושבי לובלין וסביבתה יימשך. בשנת 2010 יתקיים הפרויקט הזה גם בארצות-הברית. אני פונה בבקשה לאנשים שיכולים לסייע לנו ביצירת קשר עם אנשים מהדור הראשון המתגוררים כעת בארצות-הברית ואשר לפני 1939 ובעת הכיבוש הנאצי חיו בלובלין וסביבתה.

יצירת קשר אתי:

TOMASZ CZAJKOWSKI
"OSRODEK "BRAMA GRODZKA – TEATR NN
UL. GRODZKA 21
LUBLIN 20112
TEL.: 0048 81 532 58 67
E-MAIL: tomekcz@tnn.lublin.pl